

as pedagogical conditions for forming environmental competence of students of professional pre-higher pedagogical education. The structural elements of the educational environment of future teachers' professional training are outlined in the context of ensuring subject-subject interaction among key participants in the educational process in developing environmental competence. The components of the pedagogical basis for assessing the level of students' environmental competence formation are distinguished and characterized. Examples of forms and methods of innovative pedagogical work aimed at developing this competence are provided.

Keywords: formation, environmental competence, system, environmental culture, innovations, educational process.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-164.2025.16>

УДК 613.719:796.011.3-057.87(045)

**Приходько В. В., Бурдаєв К. В.,
Самошкін В. В., Яковенко А. В., Малойван Я. В.**

КОНЦЕПЦІЯ БУДІВНИЦТВА ВЛАСНОГО ЗДОРОВ'Я В ОНОВЛЕНОМУ «ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ» ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ І ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті представлені в узагальненому вигляді зміст, положення та значення концепції і педагогічної технології «будівництва власного здоров'я», як стрижневої ідеї «Фізичного виховання» в цивільних закладах фахової і вищої освіти. Адже важливим напрямком удосконалення публічної політики в Україні є запровадження міжгалузевої співпраці щодо розв'язання проблем громадського здоров'я. Саме тому ми актуалізуємо тему будівництва власного здоров'я через «Фізичне виховання», звертаючи увагу на використання можливостей цієї галузі через непрофесійну фізкультурну освіту здобувачів. Методологічні основи концепції формувались на таких положеннях. По-перше, це міждисциплінарний підхід: педагогічні науки (при розробці технології навчання будівництву здоров'я), медичні науки (ужиткові фізіологічні та патофізіологічні аспекти здоров'я), психологічні (мотивація та саморегуляція); соціальні науки (соціокультурні детермінанти здоров'я). По-друге, це історико-логічний аналіз еволюції поглядів на здоров'я, системно-структурний підхід до вивчення компонентів здоров'я, компетентнісний підхід у «Фізичному вихованні» до формування здоров'язбережувальних навичок, а також технологічний підхід до педагогічних інструментів впливу.

Створена парадигмальна інновація, а саме нова концепція здоров'я як об'єкта активного будівництва, а не пасивного збереження. Розроблено міждисциплінарний підхід, що інтегрує педагогічні, медичні, психологічні та соціальні знання. Створена комплексна технологія формування здоров'язбережувальної компетентності з використанням неспецифічних засобів впливу. Виконана адаптація технології для різних цільових груп – від студентів до пацієнтів фізичної реабілітації. Обґрунтовано потенціал кардинального покращення здоров'я нації через освітні засоби. Створена теоретична база для нової галузі знань на перетині педагогіки здоров'я та превентивної медицини. Отже, концепція і технології будівництва власного здоров'я представляє собою наукову розробку, яка здатна трансформувати підходи не лише до збереження, але й зміцнення здоров'я в Україні.

Ключові слова: заклади фахової освіти, вищої освіти, «Фізичне виховання», здобувачі, випускники, концепція, педагогічна технологія, будівництво власного здоров'я.

У Законі України «Про систему громадського здоров'я» визначено

наступне. Громадське здоров'я – сфера знань та організована діяльність суб'єктів системи громадського здоров'я щодо зміцнення здоров'я, запобігання хворобам, покращення якості та збільшення тривалості життя [11]. Отже, система громадського здоров'я це уся сукупність органів публічної влади та інституцій, що реалізують політику стосовно створення необхідних соціально-економічних умов буття населення, формують детермінанти та впливають на основні чинники, що визначають здоров'я, і в такий спосіб вирішують завдання збереження та укріплення громадського здоров'я.

Зрозуміло, що важливим напрямком удосконалення публічної політики в Україні є запровадження міжгалузевої співпраці щодо розв'язання проблем громадського здоров'я [1, 2, 7]. Саме тому ми й актуалізуємо тему будівництва власного здоров'я через «Фізичне виховання» у цивільних закладах фахової і вищої освіти, звертаючи увагу на використання можливостей галузі у спосіб непрофесійної фізкультурної освіти здобувачів (НпФО). До іншої групи входять військові заклади передвищої та вищої освіти [10]. «Фізичне виховання» тут зосереджене на професійно-прикладній фізичній підготовці.

Докладались зусилля до визначення місця «Фізичного виховання» на замикаючому етапі багаторічних організованих занять фізичною культурою [3, 6]. Вони зосереджувались також на формуванні концептуальних основ «будівництва власного здоров'я» як складової дисципліни «Фізичне виховання» в цивільних закладах фахової і вищої освіти [4, 5]. Значна увага приділялась формуванню здоров'язбережувальних компетентностей [8, 9].

Було доведено, що зміст концепції і технологія НпФО, які сприяють формуванню здобувачів як будівничих власного здоров'я, мають бути суттєво відмінні від проведення звичних лекцій і методичних занять з теоретичного розділу дисципліни «Фізичне виховання» у закладах фахової та вищої освіти.

Між тим, окремі і важливі положення концепції викладені в різних публікаціях (див. список літератури), що ускладнює її розуміння як цілого.

Метою статті є представлення у цілісному вигляді змісту, положень та значення концепції і педагогічної технології «будівництва власного здоров'я», які почасти відображені у численних дослідженнях і публікаціях.

Методологічні основи концепції формувались на таких положеннях. По-перше, це міждисциплінарний підхід: педагогічні науки (при розробці технології навчання будівництву власного здоров'я), медичні науки (ужиткові фізіологічні та патофізіологічні аспекти здоров'я), психологічні (мотивація та саморегуляція); соціальні науки (соціокультурні детермінанти здоров'я). По-друге, це історико-логічний аналіз еволюції поглядів на здоров'я, системно-структурний підхід до вивчення компонентів здоров'я, компетентнісний підхід у «Фізичному вихованні» до формування здоров'язбережувальних навичок, а також технологічний підхід до педагогічних інструментів впливу.

Парадигмальна сутність і відмінність концепції зводиться до формули: від збереження до активного будівництва здоров'я. Якщо традиційний підхід «збереження здоров'я» це утримання наявного стану, то інноваційний підхід – це «будівництво власного здоров'я» як активний і творчий процес особи.

Ключові відмінності цих двох парадигм виглядають так:

Від захисту здоров'я → до конструювання програм його покращення;

Від профілактики хвороб → до свідомого створення здорового стану;

Від зовнішнього контролю → до особистої відповідальності за свій стан;

Від фрагментарних заходів → до системної життєвої стратегії.

Філософська основа концепції полягає у наступному:

Суб'єктність і відповідальність особистості в процесі здоров'ятворення;

Холістичний підхід до здоров'я як цілісного феномену (бачити людину як цілісну, взаємопов'язану систему, що включає фізичний, психологічний, емоційний та соціальний аспекти, а не просто як відсутність у неї хвороби);

Безперервність процесу будівництва власного здоров'я протягом життя, починаючи від навчання в цивільному закладі фахової або вищої освіти;

Індивідуалізація життєвих стратегій (як втілення вимоги індивідуальної траєкторії навчання) відповідно до особистих потреб і можливостей.

Теоретичне обґрунтування: системний підхід до розуміння здоров'я як багатокомпонентного конструкту, теорія само детермінації в контексті здоров'язбережувальної поведінки; концепція життєвої компетентності особистості; парадигма активного старіння та довголіття.

Структура концепції будівництва власного здоров'я включає увагу до усіх компонентів здоров'я особи як об'єкта його свідомої і діяльної розбудови.

Фізичний компонент: функціональні можливості організму, фізична працездатність та витривалість, рухова активність та координаційні здібності, врахування стану систем організму та їх резервних можливостей.

Психічний компонент: емоційна стабільність та стрес стійкість, когнітивні функції та розумова працездатність, психологічна адаптивність до змін, мотиваційно-вольові якості особистості.

Соціальний компонент: соціальна інтегрованість та підтримка, комунікативні навички і міжособистісні відносини, професійна реалізація та життєві досягнення, участь у суспільному житті і громадській діяльності.

Духовний компонент: система цінностей та життєвих орієнтирів, сенс життя та особистісна ідентичність, творче самовираження та самоактуалізація, етичні принципи та моральні переконання.

Етапи будівництва власного здоров'я (БВЗ) в освітньому процесі.

Етап 1: Діагностично-аналітичний: комплексна оцінка поточного стану здоров'я, ідентифікація факторів ризику та ресурсів здоров'я, аналіз способу життя та поведінкових патернів, визначення власних потреб і можливостей.

Етап 2: Цілепокладання та планування в подальшій життєдіяльності: формулювання конкретних цілей здоров'ятворення, розробка індивідуальної стратегії будівництва здоров'я, планування конкретних заходів і форм активності, визначення критеріїв успішності та індикаторів прогресу.

Етап 3: Реалізація створеної програми будівництва власного здоров'я: впровадження здоров'язбережувальних практик, формування нових здорових звичок і поведінки, корекція способу життя відповідно до поставлених цілей, мобілізація внутрішніх та зовнішніх ресурсів.

Етап 4: Моніторинг та корекція: систематичне відстеження показників здоров'я, оцінка ефективності застосованих методів і прийомів, внесення необхідних коректив у програму, адаптація стратегії до нових умов і потреб.

Етап 5: Інтеграція та розвиток: закріплення досягнутих результатів, інтеграція здорового способу життя в повсякденність, подальший розвиток і вдосконалення, передача досвіду іншим особам в різних формах.

Принципи будівництва власного здоров'я.

Принцип особистої відповідальності: усвідомлення особистої ролі у формуванні здоров'я, прийняття рішень щодо власного способу життя, готовність до змін і самовдосконалення, відповідальність за наслідки своїх дій.

Принцип системності: комплексний підхід до всіх компонентів здоров'я, врахування взаємозв'язків між різними сферами життя, послідовність та етапність дій, синергетичний ефект від поєднання різних методів і засобів.

Принцип індивідуалізації: врахування особистих особливостей та потреб, адаптація методів і засобів впливу до індивідуальних можливостей, персоналізація цілей та стратегій, гнучкість у виборі засобів та методів.

Принцип безперервності: постійний характер процесу будівництва здоров'я після закінчення навчання, адаптація до різних етапів життя, профілактика регресу досягнутих результатів, розвиток протягом життя.

Структура навчального процесу: інформаційно-мотиваційний модуль: формування знань та мотивації до турботи про себе, діагностично-аналітичний модуль (оцінка стану здоров'я та нагальних потреб), практично-діяльнісний модуль (освоєння технік, методів і прийомів впливу на стан здоров'я), рефлексивно-корекційний модуль (самоаналіз та корекція спланованих дій).

Психолого-педагогічні методи навчання: інтерактивні лекції з елементами тренінгу, практичні семінари та майстер-класи, групові дискусії та обмін досвідом у формі організаційно-навчальних ігор, індивідуальне консультування та коучинг, формування внутрішньої мотивації до здоров'ятворення, розвиток навичок саморефлексії та самоконтролю, тренінг цілепокладання і планування, формування позитивного мислення і оптимізму, проєктна діяльність здобувача разом з викладачем по розробці своїх програм.

Засоби навчання: діагностичний інструментарій самооцінки складових здоров'я, методичні рекомендації та пропоновані алгоритми дій, додатки для моніторингу здоров'я, інтерактивні платформи для навчання та спілкування. Це також неспецифічні засоби впливу у процесі непрофесійної фізкультурної освіти як складової «Фізичного виховання» в закладах фахової і вищої освіти.

Освітні технології: проблемно-пошукове навчання (аналіз та вирішення реальних проблем здоров'я у процесі обговорень), кейс-стаді (аналіз успішних практик будівництва здоров'я), рольові ігри (моделювання ситуацій прийняття рішень), проєктний метод (розробка індивідуальних програм здоров'я).

Соціальні технології: створення підтримуючого освітнього середовища, формування груп взаємопідтримки, залучення значущих осіб до освітнього процесу, використання соціальних мереж для мотивації.

Інструменти реалізації педагогічної технології.

Діагностичні інструменти: комплексні опитувальники самооцінки здоров'я, методики оцінки способу життя та поведінки, інструменти моніторингу фізіологічних показників, психологічні тести та методики.

Планувальні інструменти: шаблони для розробки індивідуальних програм, алгоритми постановки цілей SMART, календарі активностей та планувальники, карти потрібних ресурсів та значущих можливостей.

Контрольно-оцінювальні інструменти: щоденники самоспостереження, чек-листи виконання заходів, опитувальники задоволеності процесом, інструменти оцінки прогресу та досягнутих результатів.

Вже опрацьовані спеціалізовані напрями застосування.

Будівництво власного здоров'я у студентів цивільних спеціальностей: інтеграція з професійною підготовкою, профілактика професійних захворювань, формування здорових робочих навичок, підготовка до майбутньої трудової діяльності.

Підвищення ефективності терапевтичного процесу: застосування у фізичній терапії та ерготерапії, активізація пацієнта як суб'єкта відновлення, формування навичок само реабілітації, профілактика рецидивів та ускладнень, підвищення мотивації особи до лікування, поетапне нарощування складності завдань, інтеграція з медичними процедурами, співпраця з персоналом.

Інші інноваційні аспекти технології.

Цифрові технології у будівництві здоров'я: мобільні додатки/платформи (трекери фізичної активності та харчування, додатки для медитації і релаксації, платформи для онлайн-консультацій, мережі підтримки здоров'я).

Телемедицина та дистанційний моніторинг: віддалене спостереження за показниками здоров'я, онлайн-консультації спеціалістів, автоматичні нагадування та рекомендації, аналіз великих даних для персоналізації.

Персоналізована медицина: генетичне тестування для індивідуалізації рекомендацій, біомаркери оцінки стану здоров'я, персоналізовані програми харчування та фізичних навантажень, прогнозування ризиків захворювань.

Біофідбек технології: зворотний зв'язок щодо фізіологічних показників, тренування саморегуляції організму, контроль стресу та емоційного стану, оптимізація тренувальних навантажень в ході індивідуальних занять.

Соціальні аспекти інновацій.

Комунітарні підходи (комунітаристська теорія велику увагу приділяє соціальній справедливості, передумовами якої є розвиток соціальних та екологічних програм, надання населенню безкоштовної освіти та охорони здоров'я, контроль над ринком та підприємництвом з позиції соціальної відповідальності): створення спільнот за інтересами, колективні програми здоров'я, взаємна підтримка і мотивація, соціальні виклики та змагання.

Ефективність та результати, критерії ефективності технології.

Об'єктивні показники: покращення фізіологічних параметрів здоров'я, зменшення факторів ризику захворювань, підвищення фізичної працездатності, покращення якості життя.

Суб'єктивні показники: рівень задоволеності власним здоров'ям,

самооцінка рівня здоров'язбережувальної компетентності, мотивація до продовження здорового способу життя, впевненість у власних можливостях.

Довгострокові ефекти від впровадження технології БВЗ.

Індивідуальні ефекти: формування стійких здорових звичок, підвищення якості та тривалості життя, зменшення ризику неінфекційних і хронічних захворювань, покращення психологічного благополуччя.

Соціальні ефекти: зниження навантаження на систему охорони здоров'я, підвищення продуктивності праці, формування культури здоров'я в суспільстві, економічний ефект від зменшення витрат на лікування.

Наукова та практична значущість.

Розвиток наукової теорії: обґрунтування концепції будівництва власного здоров'я і теоретичної моделі здоров'ятворення через освіту.

Методичний внесок: технологія формування здоров'язбережувальної компетентності, алгоритми розробки індивідуальних програм здоров'я в освіті.

Соціальна значущість: покращення профілактики неінфекційних захворювань, підвищення якості життя населення, формування здорового покоління, зміцнення людського потенціалу нації.

Перспективи розвитку: лонгitudні дослідження ефективності технології, кроскультурні дослідження застосовності підходу, інтеграція в систему освіти та охорони здоров'я, підготовка фахівців-практиків з непрофесійної фізкультурної освіти, розробка нормативно-правового забезпечення, створення центрів будівництва здоров'я, презентація на міжнародних конференціях, публікації у рейтингових журналах, співпраця з міжнародними організаціями, адаптація до різних культурних контекстів.

Висновки. Отже, узагальнення щодо ключових досягнень концепції і технології будівництва власного здоров'я. Це парадигмальна інновація, а саме створення нової концепції здоров'я як об'єкта активного будівництва, а не пасивного збереження. Розроблено міждисциплінарний підхід, що інтегрує педагогічні, медичні, психологічні та соціальні знання. Очевидна технологічна новизна: створена комплексна технологія формування здоров'язбережувальної компетентності з використанням неспецифічних засобів впливу.

Забезпечена практична універсальність: адаптація технології для різних цільових груп – від студентів до пацієнтів реабілітації. Соціальна значущість: потенціал кардинального покращення здоров'я нації через освітні засоби.

Наукова фундаментальність: створення теоретичної бази для нової галузі знань на перетині педагогіки здоров'я та превентивної медицини.

Таким чином, стратегічне значення концепції і технології будівництва власного здоров'я представляє собою наукову розробку, яка здатна трансформувати підходи до збереження та зміцнення здоров'я в Україні.

Використана література:

1. Гуреева А. М., Приходько В. В., Шевяков О. В., Чернігівська С. А., Вілянський В. М., Черепок О. О. Здоров'язбережувальні фізкультурно-оздоровчі компетентності як важлива умова забезпечення та поширення високого рівня громадського здоров'я. *Актуальні питання*

- фармацевтичної і медичної науки та практики. 2024. Т. 17, № 3 (46). С. 273-281. DOI: 10.14739/2409-2932.2024.3.312912
2. Приходько В. Будівництво власного здоров'я (організаційно-педагогічні аспекти) : монографія. Дніпро : Інновація, 2023. 408 с.
 3. Приходько В. Місце непрофесійної фізкультурної освіти студентів в системі охорони здоров'я. *Теорія і практика фізичної культури і спорту. Наук.-практ. журнал. Ун-т Григорія Сковороди в Переяславі. м. Переяслав.* 2023. № 1. С. 184-189. DOI: 10.31470/2786-6424-1/2023-184-189
 4. Приходько В. Проблема непрофесійної фізкультурної освіти студентів цивільних спеціальностей. *Теорія і практика фізичної культури і спорту.* 2023. № 2. С. 73-78. DOI: DOI: 10.31470/2786-6424-2/2023-73-78
 5. Приходько В. Тези про методологічні основи теорії і практики будівництва власного здоров'я. *Освіта. Інноватика. Практика.* 2023. Том 11, № 1. С. 35-44. DOI: 10.31110/2616-650X-vol11i1-006
 6. Приходько В. В., Долбишева Н. Г., Бондаренко І. Г., Чернявська О. А., Токмакова С. В. Вимоги до замикаючого етапу багаторічних організованих занять дітей та молоді фізичною культурою. *Педагогічна Академія. Наукові записки.* 2025. 31 с. DOI: 10.5281/zenodo.15274184
 7. Приходько В., Салов В., Чернігівська С., Вілянський В., Кравченко К. Реформа фізичного виховання майбутніх бакалаврів у вітчизняній вищій школі (компетентнісний підхід) : монографія ; вид. друге виправлене та доп. Дніпро : Інновація, 2021. 350 с.
 8. Приходько В. В., Толстикова Т. М., Бурдаєв К. В., Проскура В. С., Долбишева Н. Г. Місце будівництва власного здоров'я у підвищенні ефективності діяльності фізичного терапевта, ерготерапевта. *Педагогічна Академія: наукові записки.* 2025. (14). DOI: 10.5281/zenodo.14787940
 9. Приходько В., Томенко О., Чернігівська С. Освітні ефекти фізичної культури : монографія. Дніпро : Інновація, 2022. 528 с.
 10. Про вищу освіту. Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014, № 37-38, ст. 2004. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
 11. Про систему громадського здоров'я. Закон України від 06.09.2022 р. № 2573-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>
 12. Prikhodko V., Sheviakov J., Burlakova I., Slavska Y., Cherednichenko O. Development of non-professional physical education among students: *literature review of psychological and pedagogical support. Public Administration and Law Review.* 2023. Issue 4 (16). P. 57-69. DOI: 10.36690/2674-5216-2023-4-57-69

References:

1. Hurieieva A. M., Prykhodko V. V., Sheviakov O. V., Chernihivska S. A., Vilianskyi V. M., Cherepok O. O. (2024). Zdoroviazbezpechuvalni fizkulturno-ozdorovchi kompetentnosti yak vazhlyva umova zabezpechennia ta poshyrennia vysokoho rinvnia hromadskoho zdorovia [Health-preserving physical education and health-improving competencies as an important condition for ensuring and spreading a high level of public health]. *Aktualni pytannia farmatsevtichnoi i medychnoi nauky ta praktyky.* T. 17, № 3 (46). S. 273-281. DOI: 10.14739/2409-2932.2024.3.312912 [in Ukrainian].
2. Prykhodko V. (2023). Budivnytstvo vlasnoho zdorovia (orhanizatsiino-pedahohichni aspekty) : monohrafiia [Building one's own health (organizational and pedagogical aspects) : monograph]. Dnipro : Innovatsiia. 408 s. [in Ukrainian].
3. Prykhodko V. (2023). Mistse neprofesiinoi fizkulturnoi osvity studentiv v systemi okhorony zdorovia [The place of non-professional physical education of students in the health care system]. *Teoriia i praktyka fizychnoi kultury i sportu.* Nauk.-prakt. zhurnal. Un-t Hryhoriia Skovorody v Pereiaslavi. m. Pereiaslav. № 1. S. 184-189. DOI: 10.31470/2786-6424-1/2023-184-189 [in Ukrainian].
4. Prykhodko V. (2023). Problema neprofesiinoi fizkulturnoi osvity studentiv tsyvilnykh spetsialnostei [The problem of non-professional physical education of students of civil specialties]. *Teoriia i praktyka fizychnoi kultury i sportu.* № 2. S. 73-78. DOI: DOI: 10.31470/2786-6424-2/2023-73-78
5. Prykhodko V. (2023). Tezy pro metodolohichni osnovy teorii i praktyky budivnytstva vlasnoho zdorovia [Theses on the methodological foundations of the theory and practice of building one's own health]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka.* Tom 11, № 1. S. 35-44. DOI: 10.31110/2616-650X-vol11i1-006 [in Ukrainian].
6. Prykhodko V. V., Dolbysheva N. H., Bondarenko I. H., Cherniavska O. A., Tokmakova S. V. (2025). Vymohy do zamykaiuchoho etapu bahatorichnykh orhanizovanykh zaniat ditei ta molodi fizychnoiu

- kulturoiu [Requirements for the final stage of long-term organized physical education classes for children and youth]. *Pedahohichna Akademiia. Naukovi zapysky*. 31 s. DOI: 10.5281/zenodo.15274184 [in Ukrainian].
7. Prykhodko V., Salov V., Chernihivska S., Vilianskyi V., Kravchenko K. (2021). *Reforma fizychnoho vykhovannia maibutnikh bakalavriv u vitchyzniani vyshchii shkoli (kompetentnisnyi pidkhid) : monohrafiia* [Reform of physical education of future bachelors in domestic higher education (competence approach) : monograph] ; vyd. druhe vypravlene ta dop. Dnipro : Innovatsiia. 350 s. [in Ukrainian].
 8. Prykhodko V. V., Tolstykh T. M., Burdaev K. V., Proskura V. S., Dolbysheva N. H. (2025). *Mistse budivnytstva vlasnoho zdorovia u pidvyshchenni efektyvnosti diialnosti fizychnoho terapevta, erhoterapevta* [The place of building one's own health in increasing the effectiveness of the activities of a physical therapist and occupational therapist]. *Pedahohichna Akademiia: naukovi zapysky*. (14). DOI: 10.5281/zenodo.14787940 [in Ukrainian].
 9. Prykhodko V., Tomenko O., Chernihivska S. (2022). *Osvitni efekty fizychnoi kultury : monohrafiia* [Educational effects of physical culture: monograph]. Dnipro : Innovatsiia. 528 s. [in Ukrainian].
 10. Pro vyshchu osvitu. Zakon Ukrainy [On Higher Education. Law of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 2014, № 37-38, st. 2004. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian].
 11. Pro systemu hromadskoho zdorovia. Zakon Ukrainy vid 06.09.2022 r. № 2573-Ikh [On the public health system. Law of Ukraine dated 06.09.2022 № 2573-Ikh]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text> [in Ukrainian].
 12. Prikhodko V., Sheviakov J., Burlakova I., Slavskaya Y., Cherednichenko O. Development of non-professional physical education among students: *literature review of psychological and pedagogical support*. *Public Administration and Law Review*. 2023. Issue 4 (16). P. 57-69. DOI: 10.36690/2674-5216-2023-4-57-69 [in English].

V. PRIKHODKO, K. BURDAEV, V. SAMOSHKIN, A. YAKOVENKO, Ya. MALOYVAN. The concept of building own health in the updated «Physical education» for vocational and higher educational institutions.

The article presents in generalized form the content, provisions and significance of the concept and pedagogical technology of "building one's own health" as the core idea of "Physical Education" in civilian vocational and higher education institutions. An important direction for improving public policy in Ukraine is the introduction of inter-sectoral cooperation to solve public health problems. That is why we actualize the theme of building one's own health through "Physical Education", drawing attention to the use of opportunities in this field through non-professional physical education of students. The methodological foundations of the concept were formed on the following provisions. First, this is an interdisciplinary approach: pedagogical sciences (in developing technology for teaching health building), medical sciences (applied physiological and pathophysiological aspects of health), psychological (motivation and self-regulation); social sciences (sociocultural determinants of health). Second, this is historical-logical analysis of the evolution of views on health, systemic-structural approach to studying health components, competence-based approach in "Physical Education" to forming health-preserving skills, as well as technological approach to pedagogical tools of influence.

A paradigmatic innovation was created, namely a new concept of health as an object of active construction rather than passive preservation. An interdisciplinary approach was developed that integrates pedagogical, medical, psychological and social knowledge. A comprehensive technology for forming health-preserving competence using non-specific means of influence was created. Adaptation of the technology for different target groups – from students to physical rehabilitation patients – was performed. The potential for cardinal improvement of the nation's health through educational means was substantiated. A theoretical base for a new field of knowledge at the intersection of health pedagogy and preventive medicine was created. Thus, the concept and technologies of building one's own health represents a scientific development capable of transforming approaches to health preservation and strengthening in Ukraine.

Keywords: vocational education institutions, higher education, "Physical Education", students, graduates, concept, pedagogical technology, building one's own health.